

بررسی وضعیت بهداشت محیط مساجد شهر زاهدان

عطاءالله رخش خورشید، علی سهرابی، محمد دهدار، محمود صادقی، مانی جی پالن، فاطمه شهرکی

۱- اعضای هیئت علمی دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی زاهدان

۲- دانشجوی دوره کارشناسی بهداشت محیط

خلاصه

مساجد جزو اماکن عمومی به شمار می آیند و همانند سایر اماکن مشابه رعایت موازین بهداشتی در آنها ضروری می باشد و در صورت کم توجهی به این موضوع مهم ممکن است این اماکن به صورت کانونی در انتشار عوامل بیماریزا در آمده و جمعیت استفاده کننده را به مخاطره اندازد. با عنایت به این که در جامعه اسلامی ایران بهداشت مساجد از اهمیت خاصی برخوردار بوده است لذا در خصوص وضعیت بهداشتی مساجد از نظر آب و فاضلاب و سرویسهای بهداشتی و... و چگونگی پذیرایی در مساجد بررسی و تحقیق به عمل آمد و راهکارهای لازم ارائه گردید. این مطالعه توصیفی مقطعی در سال ۸۳ در شهر زاهدان انجام گرفت. در این مطالعه با روش سرشماری کلیه مساجد شهر زاهدان به تعداد ۱۱۰ مسجد مورد مطالعه قرار گرفتند. برای این کار پس از هماهنگی با مرکز بهداشت زاهدان و اخذ آدرس مساجد به مساجد مربوطه مراجعه و در مورد وضعیت بهداشتی آنان با استفاده از مصاحبه و مشاهده پرسشنامه مربوطه تکمیل گردید و سپس با استفاده از نرم افزار SPSS اطلاعات جمع آوری شده مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج نشان داد که به طور کلی مساجد از لحاظ رعایت بهداشت فردی ۳۲/۷٪ وضعیت مطلوب، ۲۶/۳۵٪ نامطلوب و ۴۰/۹۵٪ فاقد رعایت بهداشت فردی بودند. از نظر وسایل و ابزار کار ۴۹/۱۶٪ دارای وضعیت مطلوب، ۳۳/۱٪ وضعیت نامطلوب و ۱۷/۷۵٪ فاقد وسایل و ابزار کار و از نظر ساختمانی ۵۹/۷۲٪ دارای وضعیت مطلوب، ۳۶/۳۷٪ نامطلوب و ۲/۹۱٪ فاقد شرایط لازم و از نظر موارد متفرقه، ۲۰/۹٪ مطلوب، ۲۲/۲۵٪ نامطلوب و ۵۶/۸۵٪ فاقد شرایط لازم بودند. با توجه به نتایج به دست آمده وضعیت بهداشت محیط مساجد در شهر زاهدان در سطح متوسط و پایین تر از متوسط می باشد و انتظار میرود با توجه به این که این اماکن سنگر دفاع از حریم دین مقدس اسلام است و باید نمونه ای از بکارگیری عملی آموزشهای اسلامی باشد توجه بیشتری به آن گردد و از طریق مشارکت فعال مردم و روحانیون و ائمه جماعات مساجد و با هماهنگی مراکز بهداشت شهرستانها وضعیت آن رو به تکامل و بهبودی باشد. لذا آموزشهای لازم را میتوان از طریق رسانه های گروهی و پمفلت های آموزشی و ارائه فیلمهای آموزشی و... به خادمین مساجد و مردم ارائه داد.

کلمات کلیدی: مساجد، بهداشت محیط، آموزش بهداشت